

Sygn. akt VIII Gz 181/17

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy Wydział VIII Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Elżbieta Kala

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2017 r. w Bydgoszczy

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku: **J. O.**

o ustanowienie pełnomocnika z urzędu w sprawie o ogłoszenie upadłości konsumenckiej

na skutek zażalenia wnioskodawcy

na rozstrzygnięcie zawarte w pkt 2 postanowienia Sądu Rejonowego w Bydgoszczy

z dnia 3 października 2017 r., sygn. akt XV GUo 129/17

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że ustanowić dla uczestnika J. O. pełnomocnika z urzędu w osobie radcy prawnego, którego wyznaczy Okręgowa Izba Radców Prawnych w B..

UZASADNIENIE

Zaskarżonym rozstrzygnięciem zawartym w pkt 2 postanowienia z dnia 3 października 2017 r., sygn. akt XV GUo 129/17 Sąd Rejonowy w Bydgoszczy oddalił wniosek uczestnika J. O. o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sprawy o ogłoszenie upadłości. W uzasadnieniu Sąd Rejonowy odwołał się do regulacji art. 117 § 5 kpc. Sąd ten zważył, że przedmiotowa sprawa nie należy do zbyt skomplikowanych, a wnioskodawca wykazał się zdolnością do jasnego i zrozumiałego dla sądu przedstawienia swojego stanowiska. W ocenie Sądu Rejonowego, wnioskodawca nie jest osobą nieporadną, ma średnie wykształcenie. Sąd Rejonowy podkreślił, że składając wniosek o ogłoszenie upadłości uczestnik będzie korzystał ze stosownego formularza, który ułatwia wskazanie istotnych informacji. W przypadku zaś ewentualnych braków wniosku o ogłoszenie upadłości Sąd wezwie o ich uzupełnienie.

Uczestnik w zażaleniu od powyższego rozstrzygnięcia ponowił wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, wskazując, że przepisy prawa są dla niego niezrozumiałe. Dla uczestnika przedmiotowa sprawa ma charakter zawily, jest dla niego swego rodzaju novum. Skarżący obawia się wierzycieli oraz braku umiejętności samodzielnego zgromadzenia niezbędnych z punktu widzenia wniosku o ogłoszenie upadłości, dokumentów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało uwzględnieniu.

Zgodnie z treścią art. 117 § 1 k.p.c. strona zwolniona przez sąd od kosztów sądowych w całości lub części, może domagać się ustanowienia adwokata lub radcy prawnego. Sąd uwzględni wniosek, jeżeli udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie uzna za potrzebny (art. 117 § 5 k.p.c.). Wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu nie ma dla sądu

charakteru wiążącego, lecz podlega ocenie sądu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1978 r., I PRN 123/78, PiZS 1980/6/65).

Potrzebę ustanowienia pełnomocnika z urzędu wyznacza nie tylko stan majątkowy osoby zgłaszającej wniosek, ale również stopień skomplikowania sprawy, jak i nieporadność strony. Strona ma uprawnienie i możliwość podejmowania osobiście różnych działań w postępowaniu przed sądem zmierzających do ochrony własnych praw. Wniosek o ustanowienie pełnomocnika z urzędu podlega zawsze indywidualnej ocenie ze strony sądu, który uwzględni go tylko wówczas, gdy udział pełnomocnika uzna za potrzebny.

Można ogólnie stwierdzić, iż oceniając potrzebę przychylenia się do wniosku o ustanowienie pełnomocnika dla strony, sąd powinien brać pod uwagę z jednej strony stopień skomplikowania danej sprawy, z drugiej zaś strony faktyczną zdolność strony, która składa taki wniosek, do własnego działania w toczącym się postępowaniu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 maja 2007 r., V CSK 37/07, LEX nr 442585).

Na gruncie sprawy niniejszej Sąd Rejonowy zwolnił wnioskodawcę od kosztów sądowych w całości, uznając, że jego sytuacja majątkowa jest trudna. Odmienne jednakże od stanowiska Sądu Rejonowego, Sąd Okręgowy zważył, że charakter sprawy przemawia za potrzebą ustanowienia dla uczestnika pełnomocnika z urzędu. Podkreślić trzeba, że uprawnienie do uzyskania nieodpłatnej pomocy prawnej stanowi gwarancję rzeczywistego prawa do sądu, gdyż realizowane jest zarówno poprzez wsparcie merytoryczne, jak i formalne. Jakkolwiek rację ma Sąd Rejonowy co do tego, że wniosek o ogłoszenie upadłości nie jest wnioskiem skomplikowanym i ma formę formularza, to jednak wnioskodawca podkreślił, że na co dzień nie ma styczności ze sprawami sądowymi oraz, że już samo zgromadzenie niezbędnych w sprawie dokumentów napawa go obawą czy podoła w tym zakresie.

W ocenie Sądu Okręgowego, miernikiem poradności nie może być wyłącznie złożenie przez uczestnika wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, który mógł przecież zostać sporządzony przy pomocy innych osób, a nie samodzielnie przez uczestnika. Skarżący nadmieniał zresztą, że korzystał ze wsparcia profesjonalisty przed złożeniem przedmiotowego wniosku. Założyć też trzeba, że sprawa o ogłoszenie upadłości jest dla uczestnika osobiście niezmiernie ważna, zatem istotnym jest dla niego, aby została „poprowadzona” w profesjonalny sposób.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy za potrzebny uznał udział radcy prawnego w przedmiotowej sprawie, a w konsekwencji na podstawie [art. 386 § 1 k.p.c.](#) w zw. z [art. 397 § 2 k.p.c.](#) zmienił zaskarżone postanowienie, o czym postanowił jak w sentencji.